

7. BAŞVURU ÇAĞRI DÖNEMİ KAPSAMINDA UYGULANACAK DEĞİŞİKLİKLER

GENEL

1. Yedinci çağrı ilanı çerçevesinde, uygun harcamalara ait alt ve üst limitlerin ve iş planı limitlerinin hesaplanmasında Avro kuru **1 Avro = 43,7159 TL** olarak kullanılacaktır.
2. Yatırım kapsamında yapı ruhsatı gerektiren yapım işleri ve/veya yenilenebilir enerji söz konusu ise, yapı ruhsatı ve/veya bağlantı anlaşması başvuru paketi içerisinde yer almadığı takdirde başvuru paketi teslim alınacaktır ancak eksiklik kapsamında sunulan yapı ruhsatı ve/veya bağlantı anlaşmasının onay tarihi başvuru teslim tarihinden önceki bir tarih olmalıdır.
3. Başvuru sahibi limited şirket ise adli sicil veya adli sicil arşiv kaydı sorgulamaları şirketi temsil ve ilzama yetkili tüm kişi(ler) ile birlikte **tüzel kişiliğin hakim ortağı (ortaklık payı %50'den fazla)** içinde yapılmalıdır.
4. Destek oranında yer alan "*Genç başvuru sahibi** tarafından yapılan yatırımlar ya da organik sertifikalı çiftçiler tarafından yapılan yatırımlarda kamu katkısı, toplam uygun harcama miktarının %70'idir." ifadesinde yer alan genç çiftçi tanımı aşağıdaki şekilde revize edilmiştir.

***Genç başvuru sahibi:** Başvuru sahibinin gerçek kişi olması halinde kendisinin, tüzel kişilerde ise temsil ve ilzama yetkili olan kişinin (yasal temsilcinin tüzel kişiliğin en az %50 hissesine sahip olması kaydıyla) başvuru tarihi itibarıyla 40 yaşın altında olması anlamına gelir.

5. Birden fazla kişinin müşterek olarak üretici örgütünü temsil ve ilzama yetkili olduğu durumlarda bir yetkili kişinin "40 yaş altında olma" ve "kadın olma" kriterini sağlaması yeterlidir.
6. Yatırım uygulama adresinde, daha önce IPARD desteğinden faydalanmış bir proje var ise bu projenin faydalanıcısı ile başvuru sahibi arasında yapay oluşturulmuş koşul tespit edilmesi durumunda "*Başvuru sahibinin IPARD kapsamında imzalanmış bir sözleşmesi yok ise*" sıralama kriterinden puan verilmeyecektir. Bu kapsamda, aynı yatırım adresi ile daha önce Kurumumuzdan destek almış bir kişinin eş, anne, baba, çocuklar ve kardeşleri adına aynı yatırım adresinden başvuru sunulması yapay koşul olarak değerlendirilecektir. Yine, evlilik yoluyla edinilen ailevi ilişkiler aynı dereceden kan bağına dayanan akrabalık ilişkisi kapsamında değerlendirilecektir.

302 TEDBİRİ

- IPARD Programı Sıralama Kriterlerinde değişiklik olmuştur. IPARD III Programı yeni sıralama kriterlerine ilişkin program değişiklik talepleri Avrupa Komisyonuna iletilmiş olup onay süreci devam etmektedir. Resmi onay sürecinin tamamlanmasını müteakip projelerin puanlanmasında aşağıdaki tablo kullanılacaktır. Ancak bu konudaki resmi onay sürecinin tamamlanamaması halinde; mevcut IPARD III Programında yer alan kriterler esas alınacaktır.

	GENEL SEÇİM KRİTERLERİ		PUANLAR
	Sektörler	Toplam Uygun Harcama Tutarı;	15
1	Açık Alanda Bitkisel Üretim / Arıcılık (Bal ve Diğer Arıcılık Ürünlerinin Üretimi)	25.000 Avrodan fazla ise;	0
		20.000 Avro ile 25.000 Avro (dahil) arasında ise;	5
		15.000 Avro ile 20.000 Avro (dahil) arasında ise;	10
		15.000 Avroya eşit ya da 15.000 Avrodan az ise;	15
	Kırsal Turizm ve Rekreasyon Faaliyetleri Bitkisel Üretimin Çeşitlendirilmesi ve Bitkisel Ürünlerin İşlenmesi ve Paketlenmesi	400.000 Avrodan daha fazla ise;	0
		325.000 Avro ile 400.000 Avro (dahil) arasında ise;	5
		250.000 Avro ile 325.000 Avro (dahil) arasında ise;	10
		250.000 Avroya eşit ya da 250.000 Avrodan az ise;	15
	Bal ve Diğer Arıcılık Ürünlerinin İşlenmesi ve Paketlenmesi Su Ürünleri Yetiştiriciliği / Yenilenebilir Enerji Yatırımları / Makine Parkları / Zanaatkarlık ve Yöresel Ürün İşletmeleri	400.000 Avrodan fazla ise;	0
		300.000 Avro ile 400.000 Avro (dahil) arasında ise;	5
		200.000 Avro ile 300.000 Avro (dahil) arasında ise;	10
		200.000 Avroya eşit ya da 200.000 Avrodan az ise;	15
2	Başvuru sahibi veya yasal temsilcisi (tüzel kişiler için) (yasal temsilcinin tüzel kişiliğin en az %50 hissesine sahip olması kaydıyla) başvurunun sunulduğu tarihte 40 yaşın altındaysa (kooperatifler ve üretici örgütleri hariç)		10
3	Yatırım uygulama alanı dağlık alanda veya orman köyünde ise		10
4	Başvuru sahibi veya yasal temsilcisi (tüzel kişiler için) (yasal temsilcinin tüzel kişiliğin en az %50 hissesine sahip olması kaydıyla) kadın ise, (kooperatifler ve üretici örgütleri hariç)		10
5	Yenilenebilir enerji üretimi ve teknolojilerini içeren yatırımlar (302-7 hariç)		10
	302-7 sektörü için tüketim tesisi kırsal alanda ise		
6	Yerel kırsal kalkınma stratejisi kapsamında uygulanan projeler		5
7	Başvuru sahibi;		10
	Üretici örgütü veya hakim ortağı (ortaklık payı %50'den fazla) üretici örgütü olan tüzel kişiler		5
	Üretici örgütü veya hakim ortağı (ortaklık payı %50'den fazla) üretici örgütü olan tüzel kişiler (1. Derece Tarımsal Örgüt Belgesi" olan)		10
8	Başvuru sahibinin IPARD kapsamında imzalanmış bir sözleşmesi yok ise		20
9	Yatırım uygulama alanı IPARD III Programında destek kapsamına alınan yeni illerde ya da AFAD (Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı) tarafından tanımlanan S4 illerinde ise		10
	TOPLAM		100

- S4 illeri: Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya
- Birden fazla kişinin müşterek olarak üretici örgütünü temsil ve ilzama yetkili olduğu durumlarda bir yetkili kişinin "40 yaş altında olma" ve "kadın olma" kriterini sağlaması yeterlidir.
- IPARD III Programı kapsamında sözleşme imzalamış bir Yerel Eylem Grubu (YEG) bulunmadığı için bu çağrıda ilgili sıralama kriterinden puan verilmeyecektir.

2. Bu çağrıda yalnızca kapalı ortamda (sera ve mantar üretim alanı dahil) bitkisel üretim ve işleme, paketleme projeleri ile bal ve diğer arıcılık ürünleri işleme ve paketleme projeleri destek kapsamında olacaktır. 302 Tedbirinin yıllık bütçesinin %17'si açık alanda bitkisel üretim ile bal ve diğer arıcılık ürünlerinin üretimi alt sektörlerine tahsis edilmiş olup ilgili alt sektörler için 2026 yılı içerisinde ayrı bir çağrıya çıkılması planlanmaktadır.
3. Bitkisel Üretimin Çeşitlendirilmesi ve Bitkisel Ürünlerin İşlenmesi ve Paketlenmesi sektörü altında **kapalı ortamda bitkisel üretim ünitesindeki** (sera ve mantar/misel üretim alanı da dahil) bitkisel üretim faaliyetleri de destek kapsamına alınmıştır. Kapalı ortamda bitkisel üretim söz konusu ise **yatırım istisnasız kırsal alanda olmalıdır.**
4. Su Ürünleri yetiştiriciliği sektörü için kapasite sınırları güncellenmiştir. Yatırımın kapasitesi, nihai ödeme talebi esnasında tatlı suda 10-**300 ton/yıl**; tuzlu suda 150-**750 ton/yıl** arasında olmalıdır.
Ayrıca Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetmeliğine İlişkin Uygulama Esasları Yönergesi (Yönerge No: 2025/8)ne göre su ürünleri yetiştiriciliği yapılacak alanların verimli kullanımının sağlanması için, ağ kafeslerde su ürünleri yetiştiriciliğinde denizlerde **500 ton/yıl**'dan, iç sularda ise **50 ton/yıl**'dan daha küçük kapasitedeki yatırım talepleri kabul edilmeyecektir. Söz konusu sınırlama yeni işletmeler için getirilmiş olup mevcut işletmeleri ve karada gerçekleştirilecek yatırımları kapsamamaktadır.
5. 302-6 Makine Parkları sektörü için başvuru yapabilecek olan Üretici Örgütlerinden 1163 sayılı Kooperatifler Kanuna göre kurulan tarımsal amaçlı kooperatiflerin (Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri, Sulama Kooperatifleri, Su Ürünleri Kooperatifleri, Pancar Ekicileri Kooperatifleri ile sınırlıdır) başvuru tarihi itibarıyla **en az üç yıldır** faaliyette bulunuyor olması gerekmektedir.
6. 302-7 Yenilenebilir Enerji sektörü kapsamında yapılacak fotovoltaik güneş enerjisi ve konsantre güneş enerjisi yatırımları için **600 kW** kapasiteye kadar olan yatırımlar desteklenecektir.
7. 302-3-2 Katma Değerli Ürünler alt sektörü altında çeltik kurutma yatırımı yapılması söz konusu ise ve yatırım kapsamında yapım işleri yer almıyorsa "İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı" sunulması zorunlu değildir. Bu projelerde ilgili idareden alınacak **İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatına gerek olmadığına dair resmi yazının** Kurumumuza sunulması yeterli olacaktır.
8. Takyidatlı Tapu Kayıt Belgeleri üzerinde kamulaştırma ve toplulaştırmaya ilişkin şerhler (3083, 5403, 3402-22/a) olması durumunda toplulaştırma/kamulaştırma eyleminin konusuna ilişkin ilgili kurum tarafından düzenlenen, yatırımın yapılmasına herhangi bir sakınca olmadığına ve şerhten dolayı yatırım arazisinin mülkiyetinin değiştirilmeyeceğine dair resmi yazının Kurumumuza sunulması **gerekmektedir**. 302-1, 302-2 ve 302-6 alt sektörlerinde yapım işleri içermeyen yalnızca makine-ekipman alımı olan başvurularda bu resmi yazının alınmasına **gerek bulunmamaktadır**.
9. "Kırsal Turizm ve Rekreatyonel Faaliyetler" sektöründeki yatırımlarda, uygun harcama tutarına bakılmaksızın, ödeme talebi yatırımın tamamlanmasını takiben **tek taksitle yapılmalıdır**.
10. Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Referans Listesine "keten bitkisi" eklenmiştir.
11. Katma Değerli Ürünler Listesine "kuruyemiş" eklenmiştir.

* 1., 2., 3., 4., 5., 6. ve 9. maddeler de belirtilen modifikasyon talepleri Avrupa Komisyonuna iletilmiş olup onay süreci devam etmektedir.